

Anti PESTPROTOCOL

"Pesten is het langdurig/herhaaldelijk uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon/groep tegen één of meer medeleerlingen, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen"

INLEIDING

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Dit protocol heeft tot doel het pesten te minimaliseren. Hiermee willen we het geluk, welzijn en toekomstverwachtingen van alle kinderen optimaliseren. Het is daarbij gewenst dat alle betrokken partijen hiervoor zo goed mogelijk samenwerken.

Daar zijn wel enkele **voorwaarden** aan verbonden:

- Iedereen dient ervan doordrongen te zijn dat pestproblemen een negatieve invloed hebben op de intellectuele en emotionele ontwikkeling van de leerling.
- Het pestgedrag binnen een groep heeft zowel een negatieve invloed op het welbevinden van het individuele kind als op het pedagogisch klimaat binnen de groep.
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers.
- Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna zij in kennis worden gesteld van de regels die op school worden gehanteerd.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten (ondanks alle inspanningen) toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de afdelingsleider(s)/directie en evt. externen nodig.

- Er zijn vertrouwenspersonen op school (Janneke Kieboom, Femke Huijbregts, Andrea Teeuwisse) die voor zowel kinderen als ouders inzetbaar zijn klachtencommissiedh@skozok.nl

Vormen van pesten

Hieronder worden enkele voorbeelden van pesten gegeven. Natuurlijk zijn er nog allerlei andere voorbeelden te noemen maar dit zijn voorbeelden die het meest frequent voor komen:

- stukmaken, afpakken en/of verstoppen van eigendommen
- naropen, uitlachen en/of belachelijk maken
- schelden of scheldnamen geven, dreigen of discrimineren
- nadoen, imiteren, bij voorkeur sterk overdreven
- uitsluiten van groepsspel of sportactiviteit, doodzwijgen
- fysiek geweld
- afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven of iets voor de pester te doen
- digitaal pesten, via e-mail, chats, sms, telefoontjes

Er is een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen.

Verskil tussen pesten en plagen

Bij plagen is er sprake van incidenten en van een gelijke machtsverhouding. Er is geen winnaar of verliezer en het slachtoffer is in staat zichzelf te verdedigen. Het slachtoffer loopt geen (blijvende) psychische en/of fysieke schade op.

Plagen	Pesten
Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (leerlingen weten vooraf goed, wie, hoe en wanneer ze gaan pesten). Ze willen bewust iemand kwetsen of kleineren.
Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk.	Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).
Speelt zicht af tussen "gelijken" ("twee honden vechten om hetzelfde been").	Ongelijke strijd. De onmachtgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen of kan zelfs leuk zijn, maar kan ook wel kwetsend of agressief zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
Degenen die elkaar plagen, wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door

AANPAK VAN PESTEN

Preventief

- Verbetering schoolcultuur/groepsklimaat.

Hieronder vallen alle maatregelen die door directie en leerkrachten genomen worden, waardoor de sfeer op school en het pedagogisch klimaat in de groep verbeteren. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

- Stimuleren van voorbeeldgedrag leerkrachten/ouders.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden, dit met elkaar communiceren en hierin samen optrekken.

- Training van sociale en communicatieve vaardigheden.

In elke groep wordt tenminste 1 keer per week aandacht besteed aan de sociaal – emotionele kring. Hierbij komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde in de vorm van kringgesprekken, spreekbeurten, rollenspelen, enz.

- Een goed leerlingvolgsysteem en leerlingbegeleiding.

In de groepen wordt minimaal twee keer per jaar een sociogram afgenomen. Bij de oudergesprekken komen de resultaten, indien nodig, ter sprake. In de toekomst wordt het onderdeel "Zien" uit Parnassys hiervoor ingezet.

- Het hanteren van duidelijk gedragsregels.

Een effectieve methode om pesten binnen de perken te houden of te stoppen, is het afspreken van regels voor de leerlingen. Elke klas heeft naast de schoolregels ook klassenregels die samen met de kinderen zijn opgesteld (en ondertekend vanaf groep 3).

Wij hanteren op school de volgende **kapstokregels**:

- 1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.*
- 2. We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen*
- 3. De school is van binnen wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet!*

Om het voor de kinderen duidelijker en positiever over te brengen, hebben we op de Dorenhagen de volgende **LEEFREGELS** die in alle groepen gelden:

1. Ik respecteer iedereen zoals hij is, ongeacht het uiterlijk.
2. Ik ga respectvol met een ieder om, zowel met mijn medeleerlingen, met ouders als met de leerkracht.
3. Ik noem de ander bij de voornaam en gebruik geen scheldwoorden.
4. Ik roddel niet, sluit niemand buiten en lach niemand uit.
5. Ik ga zorgvuldig om met de spullen van school en van anderen.
6. Ik ben belangrijk voor de groep en zal meewerken aan een goede werksfeer.
7. Een ruzie heeft iedereen wel eens, maar ik doe mijn best om het goed op te lossen voor ik naar huis ga.

Deze regels gelden op school en worden vermeld in de schoolgids.

Curatief

-Signaleren pestgedrag

Allereerst is het signaleren van pestgedrag niet altijd even gemakkelijk. Het gebeurt vaak achter de rug van de leerkracht om en soms onderhuids.

In dit opzicht is het belangrijk dat de kinderen weten dat zij ook een verantwoordelijkheid hebben om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. De regel van "klikken" is hier niet van toepassing. Want wanneer een kind ervaart dat zijn eigen veiligheid of die van een ander in het geding komt dan is het belangrijk dat het kind komt melden bij de leerkracht.

Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

(Definitie klikken: Iets komen vertellen over een ander waar je zelf geen last van hebt.)

We willen hierbij graag de inbreng van de ouders voor het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school. Het is dus niet de bedoeling dat ouders naar school komen om zelf een probleem voor hun kind op te lossen. Bij pestgedrag zullen in eerste instantie de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders.

-Directe aanpak bij ruzie en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1: Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Leerkracht fungeert hierbij als coach. Bij lichamelijk geweld worden de ouders van beide partijen hierover geïnformeerd.

- Stap 3: Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. Zo nodig kan/kunnen het kind/de kinderen op een afkoelplaats gezet worden.
- Stap 4: Afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag worden de ouders geïnformeerd en kan hem/haar straffen worden opgelegd. De vorm en inhoud hiervan bepaalt de leerkracht (evt. in overleg met collega's).
- Stap 5: Bij verdere herhaling voert de leerkracht een gesprek met de afdelingsleider(s) en/of KO-er over passende maatregelen. De leerkracht en/of afdelingsleider(s)/KO-er voeren deze maatregelen uit en de naleving wordt regelmatig geëvalueerd.
- Stap 6: Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Stap 7: Indien het pestgedrag hierna nog blijft plaats vinden, vindt altijd een gesprek plaats met de leerkracht en de afdelingsleider(s) en/of centrumdirecteur en kan:
- deskundige hulp worden ingeschakeld bij externe instanties bv. de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.
  - er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep/werkplek te plaatsen binnen de school.
  - er voor gekozen worden om de leerling een time-out buiten de school te geven.
  - er voor gekozen worden om een leerling te schorsen.
  - er voor gekozen worden om een leerling (tijdelijk) te verwijderen van school en de leerling (tijdelijk) te plaatsen op een andere school.

Bij ernstige overtredingen en grensoverschrijdend gedrag* wordt er, vóór dat het kind naar huis gaat, contact opgenomen met de ouders. Er volgt een officiële, schriftelijke waarschuwing door de afdelingsleider(s) of centrumdirecteur.

Na een 2^e officiële waarschuwing volgt er een time-out, na 3 officiële waarschuwingen schorsing (door de schooldirectie) of verwijdering van de school (door het bestuur).

*Onder "ernstige overtredingen" verstaan we oa.:

- *herhaaldelijk verbaal geweld (uitschelden, schuttingtaal gebruiken en discrimineren)*
- *dreigen met geweld in woord en gebaar m.b.t. personen en/of gebouwen (ik zal jou...)*
- *het vernielen, dan wel poging tot vernielen van persoonlijke bezittingen, inventaris of gebouw*

- *fysiek geweld: het op welke manier dan ook toebrengen van pijn en/of letsel (schoppen, slaan, vastpakken, gericht met iets gooien, ed.)*

Het schoolbestuur heeft een 'protocol omgaan met agressie en geweld' en een 'protocol schorsing en verwijdering' opgesteld wat voor alle scholen geldt. Deze protocollen liggen ter inzage bij de school. En zijn te vinden op de website van skozok: www.skozok.nl

-Planmatige aanpak bij pestgedrag

Komt het pestgedrag in een bepaalde groep veelvuldig voor, dan kiezen we naast de hier bovenstaande directe aanpak voor een planmatige aanpak. Hiervoor zijn projecten aangeschaft die in de groep behandeld kunnen worden.

Voorbeelden hiervan zijn Meidenvenijn, een doos vol gevoelens, kinderkwaliteitspel ed. Deze projecten gaan meestal in op de gevoelens en houding van de gepeste leerling, de pester en de meelopers.

-Adviezen aan ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Verken eventuele mogelijkheden voor externe hulp (vertrouwenspersoon, weerbaarheidstraining ed.)

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
  - Een problematische thuissituatie
  - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
  - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
  - Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
  - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat, ook thuis.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind op een correcte manier voor anderen op te komen.
- Leer uw kind op een correcte manier voor zichzelf op te komen.

Probeer als ouder gesprekspartner te blijven van school zodat zowel ouders als school dezelfde weg blijven bewandelen!